

กระทู้ถามที่ ๔๘๗ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ปัญหาเสื่อมโทรมของแหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลอันดามันตอนล่าง (ศวอล.) ออกปฏิบัติงานสำรวจการแพร่กระจายของสัตว์ทะเลหายาก บริเวณพื้นที่จังหวัดตรัง โดยวิธีการบินสำรวจ (Aerial Survey) โดยใช้เครื่องบินปีกตรึง ๒ ที่นั่ง สำรวจแบบ Line transect และ Hot spot และวิธีการสำรวจทางเรือ บริเวณเกาะลิบง เกาะมุกด์ และบริเวณแนวหญ้าทะเลใกล้เคียง ในวันที่ ๕ - ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ พบว่าเกิดวิกฤตหญ้าทะเลตรัง เสื่อมโทรม ตายลงเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อแหล่งอาหารของพะยูนฝูงสุดท้ายของประเทศไทย รวมทั้งสัตว์ทะเลหายาก อื่น ๆ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแนวทางการแก้ไขปัญหา แหล่งอาหารของสัตว์ทะเล อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบในกำกับของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนในการอนุรักษ์พะยูนอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เอกราช อุดมอำนวย

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๘๗ ร.

ของ นายเอกราช อุดมอำนวย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล กรุงเทพมหานคร
เรื่อง ปัญหาเสื่อมโทรมของแหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

ข้าพเจ้า พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแนวทางการแก้ไขปัญหาแหล่งอาหารของสัตว์ทะเลอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า

๑. จากการลงพื้นที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อติดตามสถานการณ์ห้วยทะเลเสื่อมโทรมจังหวัดตรัง และกระบี่ ได้กำหนดมาตรการฟื้นฟูห้วยทะเลเสื่อมโทรม ๓ มาตรการ ได้แก่

๑) กำหนดเขตการใช้ประโยชน์แหล่งห้วยทะเล

๒) ควบคุมผู้ประกอบการให้ดำเนินการตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มข้น

๓) กำหนดขอบเขตแนวห้วยทะเลด้านนอกชายฝั่งทะเล ป้องกันการใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งห้วยทะเลไม่ให้มีการใช้ประโยชน์อย่างไม่ถูกวิธี

๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้จัดตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาห้วยทะเลเสื่อมโทรม เพื่อร่วมกันพิจารณาสถานการณ์แหล่งห้วยทะเลเสื่อมโทรม จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อติดตามและวิเคราะห์สาเหตุของความเสื่อมโทรมของแหล่งห้วยทะเล และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา และการฟื้นฟูห้วยทะเลเสื่อมโทรม อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรห้วยทะเลอย่างยั่งยืน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัย มูลนิธิ ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ และเครือข่ายประมงพื้นบ้าน เป็นคณะทำงาน

๓. จากการติดตามผลการดำเนินงาน สรุปข้อสันนิษฐานของสาเหตุในการเสื่อมโทรมของแหล่งห้วยทะเลเบื้องต้น ดังนี้

- สาเหตุน้ำทะเลลดลงมากกว่าปกติถึง ๓๐ - ๔๐ เซนติเมตร ทำให้ห้วยทะเลอ่อนแอจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

- มีการฝังแท่งน่านขึ้นในขณะน้ำลง

- มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของตะกอนดิน ทำให้ห้วยทะเลเสื่อมโทรมเป็นบริเวณกว้าง

- สถิติการเสียชีวิตของพะยูนไม่ได้บ่งชี้ถึงอัตราการตายที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน คาดว่ามี การอพยพไปหากินในพื้นที่อื่นที่แหล่งหญ้าทะเลยังสมบูรณ์
- วางแผนการสำรวจพะยูนในพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง จัดทำแผนสำรวจติดตามสถานภาพพะยูน และหญ้าทะเลอย่างต่อเนื่อง

๔. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้จัดทำมาตรการแก้ไขปัญหาหญ้าทะเลเสื่อมโทรม ดังนี้

๔.๑ สำรวจ ประเมิน ติดตามตรวจสอบสถานภาพแหล่งหญ้าทะเลทั่วประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีในการสำรวจ ติดตามสถานภาพ พร้อมทั้งศึกษาวิจัยด้านชีววิทยา ฤดูกาลแพร่ ขยายพันธุ์ของหญ้าทะเลแต่ละชนิด เพื่อบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์ รวมทั้งการศึกษาเรื่องโรคในหญ้าทะเล นอกจากนี้ยังศึกษาวิจัยความเชื่อมโยงระหว่างระบบนิเวศหญ้าทะเลและระบบนิเวศทางทะเลอื่น เพื่อรองรับการกำหนดแนวทางจัดการและฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลที่เหมาะสม

๔.๒ เผยแพร่ข่าวสารความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหญ้าทะเลสู่ประชาชน ทุกกลุ่มทุกระดับ

๔.๓ กำหนดขอบเขตแนวหญ้าทะเลด้านนอกชายฝั่งทะเล ภายใต้ความร่วมมือของกลุ่มอนุรักษ์ และชุมชนชายฝั่ง โดยวางท่อนเป็นสัญลักษณ์แสดงพื้นที่แหล่งหญ้าทะเล

๔.๔ จัดเตรียมพื้นที่บ่อหรือนาุ้งร้าง สำหรับอนุบาลและรักษาต้นหญ้าทะเล เพื่อการฟื้นฟู ในอนาคต

คำถามข้อที่ ๒

หน่วยงานที่รับผิดชอบในกำกับของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแผนในการ อนุรักษ์พะยูนอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียนว่า กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีแผนการสำรวจพะยูนตามแผนพะยูนแห่งชาติ ระยะที่ ๑ (๒๕๖๓-๒๕๖๕) และระยะที่ ๒ (๒๕๖๖-๒๕๖๘) ครอบคลุมพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลทั้ง ๑๓ แหล่งในประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญในการเพิ่มจำนวนพะยูน อนุรักษ์และลดภัยคุกคามพะยูนและแหล่งที่อยู่อาศัย รวมถึงส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วม ของชุมชน โดยการสำรวจพะยูนครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ ๒๓-๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยวิธีการบินสำรวจ (Aerial Survey) บริเวณจังหวัดตรัง พบจำนวนพะยูนระหว่าง ๘๖ - ๑๒๑ ตัว เป็นพะยูนคู่แม่ลูก อย่างน้อย ๓ คู่ เต่าตนุ ๑๐๗ - ๑๕๒ ตัว ซึ่งพบว่าพะยูนมีการกระจายตัวในพื้นที่กว้างมากขึ้น จากสถิติการเสียชีวิตของพะยูนไม่ได้บ่งชี้ถึงอัตราการตายที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ข้อเสนอพื้นฐานการสำรวจ พบพะยูนในพื้นที่เกาะมุก และเกาะลิบงลดลง จึงเป็นไปได้ว่ามีการอพยพย้ายถิ่นไปยังแหล่งหญ้าทะเล ในพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากข้อมูลการสำรวจพะยูนบริเวณเกาะศรีบอยา และบริเวณเกาะสุกร

พบพะยูนมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้เร่งดำเนินการสำรวจประชากรพะยูนในพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลของชายฝั่งทะเลอันดามันเพิ่มเติม เพื่อติดตามข้อมูลในภาพรวมของจำนวนประชากรและการแพร่กระจายพะยูนทั้งหมด

นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดแนวทางป้องกันเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหา ในพื้นที่การแพร่กระจายของพะยูนและแหล่งหญ้าทะเล จำนวน ๑๒ พื้นที่ ได้แก่

๑) อ่าวตังเซ็น จังหวัดภูเก็ต	๗) อ่าวนาง จังหวัดกระบี่
๒) อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต	๘) อ่าวน้ำเมา จังหวัดกระบี่
๓) อ่าวบ้านคลองเคียน จังหวัดพังงา	๙) เกาะศรีบอยา เกาะปู จังหวัดกระบี่
๔) เกาะหมาก จังหวัดพังงา	๑๐) เกาะลันตา จังหวัดกระบี่
๕) ช่องหลาด เกาะยาว จังหวัดพังงา	๑๑) แหลมไทร จังหวัดกระบี่
๖) อ่าวท่าปอม จังหวัดกระบี่	๑๒) เกาะยาวใหญ่ใต้ จังหวัดพังงา

โดยกำหนด ๓ มาตรการ (๑) หากพบเห็นพะยูนบาดเจ็บ หรือตายแจ้งสายด่วน ๑๓๖๒ (๒) ประกาศให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและประชาชน เดินเรือตามแนวร่องน้ำหลัก และงดเดินเรือในบริเวณแหล่งหญ้าทะเล หรือกรณีจำเป็นให้ใช้ความเร็วไม่เกิน ๓ น็อต และไม่เกิน ๒๐ น็อต ในพื้นที่ชายฝั่ง (๓) ประชาสัมพันธ์ประชาชนที่ประกอบอาชีพประมงในพื้นที่หญ้าทะเลและแหล่งแพร่กระจายของพะยูน และหมั่นตรวจเช็คดูแลเครื่องมือประมง หรือหลีกเลี่ยงทำประมงบริเวณดังกล่าว